

ընդունի զնա ժողովուրդն. անտի եկեալ ի Կամէնից՝ առնէ զմիարանութիւն ընդ Կամէնցացւոց, ըստ կերպի նախորդացն իւրոց, նոյեմ. 17. և ի Սիկիզմունստէ Գժէն Լեհաց թագաւորէն հաստատի առաջնորդ Հայոց յամին 1629, մարտի 6: Աստէն ի Կամէնից, արքեպիսկոպոսն ձեռնադրէ քահանայ զՏէր Օնոփրիոսն, որում զկնի 22 աւուրց զառաջին պատարագել հրամայէ. բայց Գրիգոր Կեսարացի վարդապետն՝ որ յայնժամ անդ էր նուիրակ Էջմիածնի, ընդդիմանայ. զի չէ պարտ նախ քան զքառասունն նորընծային պատարագել. վասն որոյ արքեպիսկոպոսն զայրացեալ՝ ղերկոսին եկեղեցիսն փակէ, և զԿեսարացին՝ զի մի ի Լէօպօլիս անցցէ, վտարէ անտի. իսկ հեռացեալ աստի՝ զքանադրանս առաքէ Նիկողայոսի. որ՝ զայն իրրեւ անհաստատ ոչ ինչ համարի, գօլով ինքն ընդ իշխանութեամբ Սրբազան Փափին: — Առարեղ պատմիչ:

1629. ՌՀԸ. (Նիկողայոս արքեպիսկոպոսն) Ժողովեալ զգօրականս ոմանս և զգարոցականն Լեհաց, հանդերձ քահանայիւք և մեծամեծօքն Լատինացւոց, գայ առ մեծ դուռն եկեղեցւոյն, և զհայրապետական զգեստսն զգեցեալ՝ հրամայէ արուեստաւորաց՝ բանալ. որոյ բացելոյ՝ ինքն սկսանելով զերզն Զքեզ, Աստուած, գովմեք, մտանէ յեկեղեցին երգովք և նուազարանօք, գոհանալով զԱստուծոյ. և յետոյ տիրէ րովանդակ դանձուց եկեղեցւոյն: Վասն որոյ Լէօպօլսեցիքն դիմեն առ Մովսէս կաթողիկոսն, յորմէ և ոչ զմի գտանեն օգնութիւն. զի կաթողիկոսն գօլով ուղղափառ՝ հաճոյ էր նմա զոր արարն արքեպիսկոպոսն. եւս զի թագաւորն և այլք՝ առ որս թէ և գրէրն՝ ոչ կարէին այլապէս առնել:

1630. ՌՁԹ. Երարձ ի շարականէն Ով հրաշալի նախահարք, զերիս յետին տունն, ի հերձուածողաց ոմանց յաւելեալս, որպէս յայտ է ի թղթոյ նորա և առմեր Լէօպօլսեցիս:

Կամէնցացիք, ապրիլի 5, զմեծածախս և զփառահեղ զանկակատունն Ս. Նիկողայոսի հայրապետին շինել սկսան, և ՌՁԲ (1633) թուին աւարտեցին: — ի Յիշատակարանէ:

Հոկտ. 22. Տէր Նիկողայոս Թորոսեց արքեպիսկոպոսն մեր՝ զգաւանութիւն ուղղափառ հաւատոյ արար ի Լէօպօլիս, առաջի Պ. Պ. Միքայելի ad Annunciatione Բրովէնցիային Կարմելիդաց Եղիայի a SS. mo Sacramento Բրիօրին Կարմելիդաց Լէօպօլիս, և Տ. Թօմասու Էջմանովքի Յիսուսեան, և այլոց բազմաց: Բացատրէ ի նմին զամենայն յօդուածսն հաւատոյ, և իւր արարեալ առաջի Մեղքիսթեկ կաթոկիկոսին ի ձեռնադրութեան իւրում՝ ի նորին դաւանութեան՝ զուղղափառ դաւանութիւնն իւր:

Յայսմ ամի գայ ի Լէօպօլիս նուիրակ Մովսէսի կաթողիկոսի Խաչատուր վարդապետն Կեսարացի, որ մինչ արքեպիսկոպոսն ընդդէմ կամաց նուիրակին հրամայեաց քահանայի իւրում ընթեռնուլ զաւետարան, դարձեալ ի ժս.